

MIASTA i OGRODY

OBYWATELE - SAMORZĄDY - POLITYKA

Grodzisk – Milanówek – Podkowa Leśna – Brwinów – Jaktorów – Baranów – Żabia Wola – Pruszków – Komorów – Michałowice – Raszyn – Nadarzyn

W NUMERZE: SAMORZĄDY PO WYBORACH • SĄSIEDZKA POMOC • STOWARZYSZENIA W WYBORACH • TRUJĄ NAS - CZY MY TRUJEMY • KARNAWAŁ KULTURALNY • GDZIE NA BIEGÓWKI

MIASTA i OGRODY - przedstawmy się

Najpierw krótkie rozjaśnienie tytułu. Miasta i Ogrody na zachód od Warszawy to nie tylko Milanówek czy Podkowa Leśna, na której kształt wpłynęła angielska koncepcja Miasta Ogrody Przyszłości.

Historycznie rzecz ujmując, również Grodzisk i Brwinów pełniły już od końca XIX wieku rolę podmiejskich siedzib rodzinnych bogatszych mieszkańców Warszawy.

Dzięki linii WKD osiedla domów w ogrodach rozlały się szeroko pomiędzy Michałowicami na zachodniej granicy Warszawy – aż pod Grodzisk Mazowiecki. Jednocześnie coraz szybciej rozwijają się siedziby dwu powiatów – Pruszkowskiego i Grodziskiego. Ich północne obrzeża przecina autostrada A2, południowe droga S8.

To bardzo przejrzysty układ urbanizacyjny i komunikacyjny obszaru posiadającego podobne walory: bliskość metropolii, tereny zielone i już osiągnięty stopień usług publicznych. Ale także obszar stojącego przed specyficznymi wyzwaniem: np. presja urbanizacyjna, zanieczyszczenie powietrza, nierównoważona komunikacja, etc.

Te walory i wyzwania naszych Miast i Ogródów - oraz pracę lokalnych samorządowców będziemy przedstawiać w miesięczniku. Naszą perspektywę ilustruje hasło: Obywatele – Samorzady – Polityka.

Obywatele to świadomi swoich obowiązków i praw mieszkańcy. Ich zainteresowanie sprawami lokalnymi, ich wymagania i oczekiwania – wsparte są różnymi przejawami aktywności, choćby w najmniejszej skali.

Samorzady to wyposażeni w mandat zaufania przedstawiciele mieszkańców. Ich działania są zgod-

ne z obietnicami wyborczymi, transparentne i zrozumiałe.

Polityka natomiast to środowisko zewnętrzne, sposób w jaki struktury państwa oddziałują na sprawy lokalne - na przykład: tworzenie prawa, inwestycje centralne, takie jak Centralny Port Komunikacyjny, polityka energetyczna, arbitralne decyzje wojewodów.

Chcemy też zajmować się tematami lżejszymi, takimi jak: poszukiwanie swoistego ducha miejsca - genius loci dla miejscowości regionu, tworzącego tożsamość i więź wspólnoty, prezentowanie wydarzeń kulturalnych, czy zapraszanie na wydarzenia sportowe i podpowiadanie możliwości atrakcyjnego spędzania czasu na świeżym powietrzu w naszej okolicy.

Redakcję stanowi grupa mieszkańców angażujących się w sprawy społeczne i polityczne. To przedsięwzięcie wydawnicze nie ma i nie będzie miało charakteru komercyjnego i działa na zasadzie "non profit". Będziemy dostępni w formie papierowej oraz elektronicznej.

Do współpracy zapraszamy wszystkich czujących się na siłach i zmotywowanych, aby współtworzyć to nowe, społeczne medium o regionie. Zależy nam na docieraniu do różnych środowisk, chcemy skupiać się na kwestiach związanych ze stałym podnoszeniem poziomu życia mieszkańców poprzez skuteczne zarządzanie samorządowe, rozwiązywanie problemów społecznych i aktywizowanie mieszkańców - szczególnie młodszych.

Wolność wyboru to przywilej - ale też i obowiązek działania.

Redakcja

Nasza perspektywa: Obywatele, Samorzady, Polityka

SAMORZĄDY - PO WYBORACH

Polaryzacja społeczna, coraz mocniejsze upolitycznianie samorządów lokalnych, niepewność co do dalszych możliwości korzystania z Funduszy Europejskich – wybory samorządowe 2018 odbywały się w szczególnej atmosferze, a zainteresowanie ich rezultatami nigdy chyba jeszcze nie było tak wielkie. Frekwencja w tegorocznych wyborach samorządowych w Polsce wyniosła 54,76% – w naszym regionie sięgała 71%!

Ujawniła się nowa energia. Wyborcy dokładniej niż zwykle przyjrzeni się kandydatom i ich programom. Mamy nadzieję, że uważniej też przyglądać będą się wybranym samorządowcom, bardziej niż dotąd aktywnie włączać w lokalne inicjatywy. My będziemy do tego namawiać i wskazywać odpowiednie procedury. Natomiast wczesną wiosną zaczniemy sprawdzać jak idzie realizacja obietnic wyborczych. Dlatego teraz przypominamy niektóre z nich..

■ Powiat Grodziski

Frekwencja 56,37%

W wyborach do Rady Powiatu grodziskiego zwyciężyła Ziemia Grodziska (pow. 27%), mająca powiązania z burmistrzem Grzegorzem Benedykcińskim, otrzymując 7 z 21 mandatów. Kolejnymi siłami w radzie były PiS oraz Koalicja Obywatelska (KO), które otrzymały po 5 mandatów.

Niestety, w naszym powiecie wydarzyła się historia znana ze śląska (przypadek radnego Kałuży) – pan Krzysztof Markowski, startując z listy KO, od razu po wyborach przeszedł do konkurencyjnej Ziemi Grodziskiej (ZG). Oznacza to, że KO ma 2 radnych mniej niż sama PO w poprzedniej kadencji rady, których straciła na rzecz ZG. Ponieważ były starosta Markowski został wystawiony z pozycji pierwszej, otrzymał również premię, jaką zwykle otrzymuje „jedyńka” – wyborcy sympatyzujący z danym komitetem, ale nie mający preferencji co do kandydata, głosują na pierwszą osobę na liście. Niestety, premii tej nie otrzymał gen. Artur Kołosowski, który mimo swojego dużego zaangażowania w trakcie kampanii, otrzymując 470 głosów nie otrzymał mandatu.

Do rady wybrano 14 osób, będących radnymi poprzedniej kadencji rady oraz 7 nowych radnych.

Niektóre decyzje dotyczące obsady stanowisk wskazują na współpracę Ziemi Grodziskiej i Koalicji Obywatelskiej – np. przewodniczącym Rady został Sławomir Kamiński z KO. Tego typu koalicja miałaby 12 mandatów, czyli stabilną większość. Mijemy nadzieję, że wsparcie KO spowoduje zmianę prowadzonej przez ZG polityki, do której mieszkańcy mieli już uwagi (o czym napiszemy w kolejnych numerach). Ciągłość mandatów ZG każe podejrzewać również ciągłość działań

prowadzonych w poprzedniej kadencji.

Mimo planów koalicji rządzącej dotyczącej budowy CPK w gminie Baranów, PiS był w stanie osiągnąć w tej gminie stosunkowo niezły wynik w wyborach do rady powiatu – 27% głosów (oraz zwycięstwo w jednym z obwodów), co przełożyło się na jeden mandat radnego. Można to tłumaczyć rozpoznawalnością kandydata zdobyty dzięki pracy w urzędzie gminy – aktualnie gmina ma trudność z rozwiązaniem stosunku pracy z nowym radnym, co mogłoby również wyjaśniać jego absencję na posiedzeniach Rady. PiS w powiecie ma 1 radnego mniej niż w poprzedniej kadencji, poza tym ze względu na niedawny rozłam w PiS poprzedni radni PiS startowali z innego komitetu i znaleźli się poza radą powiatu.

W planach nowej Rady Powiatu istotne miejsce znajduje budowa oddziału ginekologicznego Szpitala Zachodniego, na ten cel powiat i niektóre gminy zadeklarowały już część środków. Rada liczy też na skuteczne pozyskanie środków zewnętrznych. Do priorytetów powiatu należą też między innymi: komunikacja, drogi, szkoły średnie.

Michał Kołak – MK

■ Grodzisk Mazowiecki

Frekwencja wyborcza - 71,14%

Wybory samorządowe w Grodzisku zostały (tradycyjnie już zresztą) wygrane przez burmistrza Grzegorza Benedyckińskiego – zarówno w roli burmistrza (wygrana w I turze, 84% głosów) jak i lidera grupy radnych KWW Ziemia Grodziska, związanego z burmistrzem. Mieszkańcy pozytywnie oceniają dotychczasową działalność burmistrza i na razie nie widzą powodu do zmian na tym stanowisku.

KWW Ziemia Grodziska ma aktualnie 17 radnych z 21 i może samodzielnie podejmować decyzje. Oznacza to poprawienie ilości radnych o 1 osobę więcej w stosunku do poprzedniej rady.

Ciekawa sytuacja miała miejsce w jednym z okręgów wyborczych, gdzie zdecydowały 2 głosy o tym, który z kandydatów Koalicji Obywatelskiej zostanie wybrany – finalnie radnym został Bartłomiej Okurowski.

Michał Kołak – MK

■ Podkowa Leśna

Frekwencja wyborcza - 71,14%

Burmistrzem na kolejną kadencję został ponownie wybrany Artur Tusiński zdobywając 70,89% głosów. Burmistrz szedł do wyborów z KWW Mieszkańcy dla Podkowy i z hasłem: Energia, Skuteczność, Zaangażowanie i Doświadczenie.

W skład Rady Miasta Podkowa Leśna weszło 14 radnych z KWW Mieszkańcy dla Podkowy i jeden z KWW Podkowiacy Pozytywiści.

Program KWW Mieszkańcy dla Podkowy to w skrócie:

Drogi – chodniki dla pieszych, oświetlenie, parkingi, ścieżki rowerowe,

Środowisko – czyste powietrze, efektywna energia niskoemisyjna, drzewostan, Przestrzeń publiczna – park miejski, budowa przedszkola i żłobka, zagospodarowanie obiektów usługowych, monitoring,

Kapitał społeczny – współpraca, integracja, idea Smart City, usługi zdrowotne i zajęcia dla seniorów.

Mieszkańcy Podkowy Leśnej zdecydowanie poparli kandydatów Koalicji Obywatelskiej do Rady Powiatu Grodzkiego oraz Sejmiku Województwa Mazowieckiego. Kandydat KO do Rady Powiatu uzyskał 622 głosów, kandydat PIS 227 głosów. Kandydat KO do Sejmiku uzyskał 711 głosów, kandydat PIS 422 głosy.

Ewa Śnieżek – ES

■ Milanówek

Frekwencja wyborcza – 63,65%

Ostatnia kampania samorządowa w Milanówku przebiegała pod znakiem trudnych zmagania między dwójką faworytów – byłej burmistrz pani Wiesławy Kwiatkowskiej oraz Piotra Remiszewskiego, który kandydował po raz pierwszy. Zmagania zakończyły się zwycięstwem pana Remiszewskiego (uzyskał 67% w drugiej turze przy frekwencji 64%), czego mu gratulujemy i życzymy powodzenia w realizacji zamierzeń, o których mówił w kampanii wyborczej. Wybory do rady miasta wygrał komitet pana Remiszewskiego (7 mandatów), w związku z czym będzie on mógł dość swobodnie rządzić miastem.

Nowy burmistrz wsparł się osobami powiązanymi z byłym burmistrzem Wysockim. Otrzymał także wsparcie środowiska skupionego wokół Facebook'owej strony „kochających Milanówek”, które ujawniło się po wyborach w 2014 i w zdecydowany sposób w trakcie całej kadencji pani Kwiatkowskiej starało się pokazywać ją w negatywnym świetle, prowadziło też negatywną kampanię wyborczą. Skończyło się to złożeniem pozwu wobec administratora tej strony, sprawa sądowa w I instancji została przez niego przegrana, odwołanie złożył w terminie uniemożliwiającym rozpoznanie, co skończyło się umorzeniem w II instancji ze względu na bezprzedmiotowość.

Środowisko zachowuje hermetyczność poglądów, co skutkuje m.in. utrzymywaniem jednolitej „linii partyjnej” na stronie, włącznie z usuwaniem komentarzy i blokowaniem osób mających inne poglądy. Złe wróży na przyszłość powiązanie burmistrza z tego typu środowiskiem, jednak zakładamy, że pan Remiszewski nie do końca miał wpływ na działania swoich stronników i w przyszłości będzie lepiej koordynował ich działania.

Po stronie pani Kwiatkowskiej zresztą też nie było dobrze – padały w stronę jej zwolenników oskarżenia o agitację w trakcie ciszy wyborczej, a spotkanie zwolenników obu w/w kandydatów skończyło się w gorącą noc przedwyborczą pogryzieniem (sic!)

zwolennika pana Remiszewskiego przez panią zdaje się działającą po stronie zwolenników pani Kwiatkowskiej. Kampania była wyjątkowo ostra w tym roku.

Z pozostałych kandydatów warto wspomnieć młodego przedstawiciela partii rządzącej, który przeprowadził działania PR na rzecz budowy CPK przy wsparciu przedstawicieli Ministra Infrastruktury. Został do tego zainspirowany przez panią Kwiatkowską, która sprzeciw wobec CPK uczyniła jednym z filarów swojej kampanii.

Komitet Wyborczy Piotra Remiszewskiego przedstawił w trakcie kampanii „Zarys programu wyborczego” - jako koncepcji krótko, średnio i długofalowej. Lektura dokumentu potwierdza, że jest to faktycznie zarys, potrzebne są szczegóły - co burmistrz zamierza zrobić w mieście w latach 2018-2023?

Z „Zarysu” można się dowiedzieć, że planowane jest: wdrożenie systemu zarządzania jakością ISO 9001 w Urzędzie Miasta, profesjonalizacja w zakresie finansowania zewnętrznego, uruchomienie klubokawiarni z bilardem dla młodzieży w obecnym budynku Straży Miejskiej, podniesienie zarobków nauczycieli, rewitalizację ulic Warszawskiej i Krakowskiej, założenie na Turczynku „Zespołu Szkół Artystycznych oraz wzrost wydatków na ochronę zabytków. Reszta programu wyborczego nie jest na tyle szczegółowa.

Michał Kołak – MK

■ Powiat Pruszkowski

Frekwencja od 58% w Pruszkowie do 69% w gminach Michałowice i Nadarzyn

Z siedmiu biorących udział w wyborach do rady powiatu pruszkowski komitetów wyborczych cztery wprowadziły swoich kandydatów do rady: Mazowiecka Wspólnota Samorządowa – 5, Platforma.Nowoczesna Koalicja Obywatelska – 9, Dobro Wspólne – 4, Prawo i Sprawiedliwość – 9.

Bardzo małą liczbę głosów otrzymali kandydaci komitetów SLD Lewica Razem i Porozumienie Patriotyczne Pruszków, z którego kandydował główny organizator Marszu Niepodległości. Marginalny wynik uzyskał komitet wyborców Kukiz15.

W nowo wybranej radzie zawiązała się koalicja: Mazowiecka Wspólnota Samorządowa, Koalicja Obywatelska i Dobro Wspólne. W ten sposób PIS, rządzący praktycznie radą w poprzedniej kadencji znalazł się obecnie w opozycji.

Starostą został wybrany Krzysztof Rymuza z Mazowieckiej Wspólnoty Samorządowej, a etatowym członkiem Zarządu Grzegorz Kamiński z Koalicji Obywatelskiej. Przewodniczącym rady został Stanisław Dymura – również z Koalicji Obywatelskiej.

Koalicja w radzie ustaliła, że do końca I kwartału 2019 zostanie uzgodniona lista celów inwestycyjnych – wsparta aktualnym budżetem powiatu. Za wspólny program można do tego czasu przyjąć deklaracje programowe konwencji samorządowej Koalicji Obywatelskiej – oraz obowiązującą Strategię Rozwoju Powiatu Pruszkowskiego.

Program Koalicji Obywatelskiej dla regionu Mazowieckiego

1/ **Zwiększenie spójności regionu** – rozwój infrastruktury komunikacyjnej z udziałem funduszy europejskich – m.in. rozbudowa wiaduktu drogowego w Pruszkowie.

2/ **Metropolia Warszawska** – jako dobrowolny związek samorządów. Najważniejsze wspólne zadania to: organizacja transportu zbiorowego, wspólny bilet na przejazdy komunikacją publiczną, inwestowanie w parkingi P+R wokół węzłów komunikacyjnych.

3/ **Czyste środowisko** to między innymi: lokalne pakiety antysmogowe dla gmin, minimum jedna stacja monitorująca poziom zanieczyszczenia, wymiana pieców węglowych, obniżenie

części opłat za gaz i olej opałowy, inwestycje w transport szynowy, pojazdy elektryczne i hybrydowe dla transportu zbiorowego, edukacja ekologiczna od przedszkola.

4/ **Polityka społeczna i zdrowie:** systemy teleopieki medycznej w domu, dentysta i pielęgniarka, zajęcia korekcyjne w każdej szkole, dzienne domy pobytu dla osób z niepełnosprawnościami, Gminne Centra Opieki Senioralnej,

4/ **Edukacja i Kultura:** większa liczba zajęć sportowych i lekcji języków obcych, warsztaty do zajęć technicznych i pracownie przedmiotowe, współpraca szkół z pracodawcami, dofinansowanie dożywiania i dowozu uczniów, powszechna edukacja seksualna, Gminne Centra Kultury Cyfrowej – transmisje online koncertów,

5/ **Wsparcie Obszarów Wiejskich,** obszaru II Mazowsza: zwiększenie wydatków z PROW na infrastrukturę lokalną, dotacje dla samorządów na budowę targowisk, subwencja ekologiczna, promocja turystyki, dotacje na ekologiczne systemy ogrzewania gospodarstw, przywrócenie swobody obrotu ziemią przez podmioty krajowe,

6/ **Samorząd dla młodych:** gminne programy mieszkaniowe, boni żłobkowy, bezpłatna komunikacja publiczna dla dzieci, doradztwo zawodowe, szkoły i przedsiębiorcy, młodzieżowe inkubatory przedsiębiorczości, Gminy udostępnił młodym przedsiębiorcom przestrzeń biurową, publiczną sieć wifi i stacje ładowania urządzeń mobilnych,

7/ **Spółeczeństwo obywatelskie:** wspieranie regionalnych i lokalnych organizacji pozarządowych, budżety obywatelskie i inicjatywy lokalne, rozwijanie funduszy sołeckich i wspieranie rad osiedli, Edukacja Obywatelska – wiedza o Konstytucji, samorządowy program edukacji obywatelskiej.

Zadania te oczywiście nie są wyłącznie zadaniami powiatu ale znajdują miejsce w przestrzeni pomiędzy sejmikiem województwa mazowieckiego – a gminami, powiat zatem pełni tu rolę operacyjnego integratora rozwoju.

Większość przedstawionych w programie KO priorytetów ma swoje odpowiedniki w „Strategii Rozwoju Powiatu Pruszkowskiego na lata 2015 – 2025”, obowiązującej również nowo wybrane władze powiatu.

Sławomir Kubisa – SK

■ Brwinów

Frekwencja wyborcza - 60,88%

Wybory w Brwinowie nie przyniosły spektakularnych zmian. Rada Gminy to 21 mandatów, z KW Dobro Wspólne wybrano 13 radnych, z listy Koalicji Obywatelskiej 4 i z listy PiS 4.

Burmistrzem w I turze wybrano Arkadiusza Kosińskiego, który uzyskał 9894 głosów, podczas gdy jego kontrkandydat z PIS, Stanisław Kuehn dostał 1983 głosy.

Radni Komitetu Obywatelskiego zadeklarowali i podjęli współpracę z grupą radnych Komitetu Dobro Wspólne dla realizacji wspólnych celów programowych. Radni z KO objęli stanowiska 1 przewodniczącego i 2 wiceprzewodniczących w Komisjach.

Na próżno szukać programu KW Dobro Wspólne dla Brwinowa, wydaje się, że jego ucieleśnieniem jest osoba dotychczasowego burmistrza, pana Arkadiusza Kosińskiego, będącego dla wyborców najwyraźniej wystarczającym gwarantem należytego dbania o sprawy mieszkańców.

Stanisław Jezierski – SJ

■ Gmina Michałowice

Frekwencja wyborcza - 70%,

W gminie Michałowice walka wyborcza rozegrała się głównie pomiędzy komitetem dotychczasowego wójta, pana Krzysztofa Grabki – Przyszłość Gminy, a komitetem Przyjazna Gmina zorganizowanym wokół pani Małgorzaty Pacheckiej, również starającej się funkcję wójta gminy.

Komitet Przyjazna Gmina uzyskał 8 z 15 mandatów radnych gminy, a w wyniku drugiej tury wyborów wójtem została pani Małgorzata Pacheczka.

Dobrze opracowany program wyborczy przedstawiany wiarygodnie przez kandydatów odpowiadał najwyraźniej istotnym potrzebom mieszkańców, skoro zapewnił komitetowi sukces. Przez najbliższe pięć lat będziemy zatem obserwować realizację programu komitetu wyborczego Przyjazna Gmina – warto przypomnieć jego najważniejsze punkty:

Ambitne zadania budowlane: kompleks szkolny w Regułach, żłobek publiczny, dom dziennego pobytu dla seniorów, świetlice osiedlowe.

Komunikacja: bilet metropolitalny, gminna komunikacja autobusowa, rozbudowa tras rowerowych, dojazd rowerem do szkół, ograniczenie ruchu tranzytowego, komunikacyjne strefy zamieszkania – 20 km/h.

Inne: modernizacja linii energetycznych, dofinansowanie policji, lepszy monitoring. Dalsza wymiana trujących pieców, wykorzystanie potencjału rekreacyjnego Doliny Utraty i Stawów w Michałowicach.

Zarządzanie gminą i planowanie: jawność, efektywna komunikacja z mieszkańcami, solidne konsultacje planów zagospodarowania przestrzennego, powstrzymanie presji deweloperów, zachowanie kameralnego charakteru gminy.

W programie, jako podsumowanie i wykazanie realności jego wielu działań inwestycyjnych – znajduje się następująca deklaracja.

“Mamy na to fundusze. Od wielu lat mamy nadwyżki budżetowe. A będziemy wydawać pieniądze efektywniej. Będziemy też je pozyskiwać z zewnątrz. Jesteśmy w dwudziestce najbogatszych gmin w Polsce, ale dopiero w piątej setce pod względem wykorzystywania funduszy europejskich. Jest wiele niewykorzystanych dotacji rządowych. Czas to zmienić. Czas, aby nasza gmina wyszła z przeciętności. Stała się nowoczesną, nie tylko w długofalowych planach, ale już teraz. Nie musimy na to czekać.”

Poprzeczka została ustawiona wysoko. To wyśmienicie, życzymy wszyscy konsekwencji, wytrwałości – i powodzenia zarządzającym gminą Michałowice. Dla naszego wspólnego dobra.

Sławomir Kubisa

■ Piastów

Frekwencja wyborcza - 58,78%

W Radzie miejskiej po wyborach znalazło się 5 ugrupowań: 9 mandatów uzyskała Wspólnota Samorządowa Nasz Piastów, Prawo i Sprawiedliwość 6 mandatów, Koalicja Obywatelska 5 mandatów, oraz Porozumienie dla Piastowa 1 mandat. Jednak taki układ nie trwał długo. Trzy osoby startujące z list Prawa i Sprawiedliwości założyły swój klub i obecnie z Naszym Piastowem mają większość w Radzie Miejskiej w sumie 12 mandatów na 21. Jednocześnie Klub Koalicji Obywatelskiej stał się największym ugrupowaniem opozycyjnym.

Radni Koalicji Obywatelskiej wybrani z Okręgu nr 3 w dniu 3 grudnia 2018 roku złożyli wniosek do UM

o włączenie do planu inwestycyjnego na rok 2019 dwóch progów zwalniających na ulicy Sułkowskiego w Piastowie. Naszym celem jest zwiększenie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży poruszających się tą ulicą w drodze do Szkoły Podstawowej nr 5. Ograniczenie prędkości pojazdów wykorzystujących wyrównaną powierzchnię jezdni jest również niezbędne dla bezpieczeństwa mieszkańców ul. Sułkowskiego.

Czekamy na ustosunkowanie się obecnych Władz Miasta do naszego wniosku. Mamy nadzieję, że głos opozycji w obecnej kadencji nie będzie tylko „przystawką” dla rządzących.

Tomasz Jankowski

Radny Miasta Piastowa - Koalicja Obywatelska

■ Sąsiedzka pomoc

Z końcem roku nadszedł czas podsumowań i refleksji. Sprawy oczywiste i codzienne dla osób zaangażowanych w akcje pomocy są często niedoceniane, a nawet nieznanne najbliższym sąsiadom. Chcemy więc opowiedzieć o tych wspianych ludziach, którzy działają w naszej okolicy.

Otóż w okolicach Grodziska, Jaktorowa i okolicznych wsi powstały grupy wsparcia dla rodzin i osób potrzebujących pomocy. Grupy te organizują zbiórki rzeczy przydatnych, a niezbędnych do życia: ubrań, mebli, sprzętu AGD, wyposażenia kuchni i łazienki, pościeli czy zastawy stołowej.

Grupy te pomagają rodzinom i osobom dotkniętym nieszczęściem czy niedostatkiem przejściowym, pomagają ośrodkom dla osób samotnych zarówno mężczyzn jak i matek z dziećmi, a także podopiecznym fundacji pomocy bliźniemu. Grupy te ponadto zbierają jedzenie i wyposażenie do schronisk dla bezdomnych zwierząt poprzez fundacje (np. Fundacja Zielony Pies).

Ostatnio miała miejsce akcja zrealizowana przez lokalną grupę z Jaktorowa i okolic, do której spontanicznie i błyskawicznie zgłosiło się 10 osób. Grupa zorganizowała 3 duże samochody, i w sobotę przez 5 godzin pakowała w Warszawie sprzęty z likwidowanego mieszkania przeznaczone w ramach pomocy dla potrzebujących.

Samochody wyładowane po dach wyjechały z Warszawy i osoby w potrzebie dzięki tej akcji dostaną jeszcze przed świętami: meble, Kuchenkę, rower do ćwiczeń, garnki, pościel, kołdry, poduszki, ręczniki, ubrania i wiele innych przydatnych rzeczy.

Wspieramy działania takich grup i i dziękujemy im za bezinteresowną pomoc.

Ewa Śnieżek – ES

■ Przedświąteczny apel

Pani Małgorzata Jakubowska prowadząc bardzo aktywne, pełne najrozmaitszych zajęć życie, znajduje czas na organizowanie opieki i pomocy dla zwierząt. Oto krótka rozmowa na ten temat, zakończona gorącym apelem.

Redakcja – Dzień dobry, co Panią kieruje, że tak bardzo angażuje się Pani w pomoc dla psów i innych zwierząt?

M.J. – Ponieważ chociaż tyle zostało już powiedziane, to tak naprawdę – jak działa się krzywda naszym braciom mniejszym, tak dzieje się nadal.

R – Czy uważa Pani, że ludzie przestali kochać psy?

M.J. – Oczywiście jest grono kochających swoje czworonogi, ale też jest duża grupa tych, którzy zwierząt nie lubią (mają do tego prawo), ale najgorsi są ci, którzy krzywdzą.

R – Czy spotyka Pani wiele przypadków krzywdzenia zwierząt w powiecie grodzkim?

M.J. – Tak, zdarzały się naprawdę okrutne, sadystyczne metody maltretowania zwierząt.

R – Co chciałaby Pani przekazać mieszkańcom, swoim sąsiadom, aby pomóc zwierzętom?

M.J. – Chciałabym prosić, aby nie kupowali zwierząt jako prezentów pod choinkę, bo jest bardzo prawdopodobne, że w krótkim czasie te psiaki, kotki, chomiki i inne, trafią do schronisk lub z powrotem do sklepów. O ile nie jest to rodzinnie przedyskutowane, w pełni świadomy i chciany przez wszystkich prezent. Pamiętajmy, że zwierzę nie jest rzeczą.

R – Dziękuję za rozmowę.

■ Stowarzyszenia w wyborach

KOD to stowarzyszenie ludzi, którzy zapisując się nie pytali nikogo o poglądy polityczne. Są wśród nas ludzie o bardzo lewicowych poglądach i tacy, którzy Balcerowicza uważają za lewaka. Taka była potrzeba w 2016 roku, aby na ulice wyszli wszyscy obywatele. To co było naszym ogromnym atutem jako ruchu ulicznego już przy wyborach samorządowych, gdzie jednak startują partie polityczne, takim atutem nie musiało być.

Różnie do wyborów przygotowywały się regiony. Nasz, czyli Mazowsze przyjął 4 założenia. Pierwsze to zasada, że KOD formalnie nie uczestniczy w wyborach jako polityczny partner. Jednak nie zabranialiśmy nikomu startować indywidualnie. Dzięki temu dziś mamy kilku radnych gminnych, powiatowych i radnych dzielnicowych w Warszawie. Drugie, to takie, że działamy przed wyborami na rzecz tworzenia wspólnych list i lokalnych koalicji.

Z tego założenia powstała Deklaracja Mazowiecka podpisana przez wiele partii i stowarzyszeń lokalnych, powołanie pełnomocnika ds. koordynacji działań w wyborach samorządowych i całego zespołu. Pokłosiem tego działania była koalicja w Piasecznie, w Powiecie Piaseczyńskim, w Powiecie Grodzkim, w Powiecie Pruszkowskim, wsparcie Koalicji Obywatelskiej w Warszawie, w Radomiu, Ożarowie i w wielu miastach Mazowsza.

Trzecie założenie dotyczyło działań pro frekwencyjnych. Tu oprócz naszych słynnych pikodów, gdzie największą ilość zorganizowała Grupa Lokalna „Miasta Ogrody”, spotkań z kandydatami, roznoszenia ulotek kandydatów mieliśmy ciekawą akcję we współpracy z Fundacją Batorego „Twój Głos ma Moc”, gdzie roznieśliśmy kilkanaście tysięcy ulotek.

Średnia frekwencja wyborcza przekroczyła 63% w naszym województwie i była największa od 1990 roku. Część tej super frekwencji to nasza zasługa.

Czwartym założeniem było to, że pilnujemy wyborów. KOD ogólnopolski powołał OKW jako nasze działanie i założył, że będziemy kontrolowali wybory we wszystkich komisjach. Szybko musieliśmy zwerfikować zamiary na siły. W efekcie na Mazowszu mieliśmy we współpracy z Obserwatorium Wyborczym i Fundacją Batorego skontrolowane 300 lokali wyborczych. Do dziś nie upubliczniono raportu z tego naszego działania.

Średnia frekwencja wyborcza przekroczyła 63% w naszym województwie i była największa od 1990 roku. Część tej super frekwencji to nasza zasługa

Jak oceniam nasz udział w wyborach samorządowych? Ja z perspektywy kogoś, kto starał się koordynować działania tam gdzie się dało, wyławiać ludzi, którzy tak jak Leszek Ciepłiński, czy nieoceniona Zosia Sanejko byli prawdziwymi Herkulesami pracy, oceniam bardzo wysoko. Ten swoisty egzamin z obywatelskości zdaliśmy celująco.

Uczestniczyliśmy w ważnym i pierwszym zwycięstwie sił demokratycznych nad PiS-em od 2015 roku. Tego nikt i nic nam nie odbierze. Mamy dzięki naszej pracy ogromne doświadczenie.

Dziś to my możemy powiedzieć ludziom z PiS-u, że nie boimy się następnego starcia wyborczego. Stoimy jak zawodowi bokserzy na wyborczym ringu i na nich czekamy. Dziś wiemy jak przywrócić demokrację. Wiemy jak pomóc tym, którzy w naszym imieniu będą musieli dokonać ogromnych przemian po tej niedemokratycznej władzy.

Przed nami wybory do europarlamentu, a następnie do Sejmu i Senatu. Wygramy.

Jacek Wiśniewski – KOD-er

■ Trują nas - czy my trujemy?

Dawno minęły czasy, kiedy słysząc o smogu myśleliśmy o Śląsku, Krakowie – czy Szanghaju. Przykra prawda dochodziła do nas powoli – no tak, w Warszawie, te kotłownie osiedlowe, stare kamienice z piecami węglowymi, komunikacja. Potem okazało się, że na czerwono świeci Pruszków i Piastów, a na koniec stało się jasne, że zabijają nas nasze własne, klimatyczne podmiejskie kominki...!

Ale po kolei. Głównymi źródłami smogu w Polsce są tzw. niska emisja – czyli miejskie i podmiejskie kominy oraz spaliny samochodowe. Generowany jest lokalnie i często czujniki zlokalizowane blisko siebie pokazują różne odczyty – ale wraz z masami powietrza przemieszcza się w dal – sąsiedztwo. Są dni, kiedy za warszawski smog odpowiadają małe miejscowości otaczające metropolię. W dłuższym odcinku czasu zanieczyszczenia tworzą tło obejmujące swym zasięgiem obszary o niższej emisji.

Obecność zanieczyszczeń w warstwie powietrza, w której oddychamy zależna jest w znacznym stopniu od pogody – przy czym nie tylko mgliste i zimne dni są potencjalnie niebezpieczne. Wysokie stężenie trujących związków i substancji może występować w powietrzu również podczas pięknej słonecznej i zachęcającej do spacerów pogody.

Te związki i substancje to:

- pyły zawieszone (w zależności od frakcji cząsteczek są to PM 10, PM 2,5 czy PM 1)

Te pierwsze mogą powodować kaszel, zadyszkę, trudności z oddychaniem. Cząstki o jeszcze mniejszej średnicy przedostają się z płuc do krwiobiegu przyczyniając się do miażdżycy naczyń, czyniąc szkody także w układzie nerwowym.

- dwutlenek siarki (SO₂) – wyjątkowo szkodliwy zarówno dla zdrowia człowieka, jak i całego środowiska (jedna z głównych przyczyn powstawania kwaśnych deszczy),

- tlenki azotu (NO_x) – przyczyniają się do powstawania dziury ozonowej,

- metale ciężkie (Hg – rtęć, Cd – kadm, Pb – ołów, Mn – mangan, Cr – chrom) – szkodliwe dla ludzi, zwierząt i roślin,

- wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne - między innymi a-benzopiren – ten rakotwórczy i mutagenny związek chemiczny wykazuje małą toksyczność ostrą, zaś dużą toksyczność przewlekłą co związane jest z jego zdolnością kumulacji w organizmie.

- dioksyny – trujące związki chemiczne, często odpowiedzialne za pojawienie się nowotworów czy bezpłodności.

"W ostatnim dziesięcioleciu nastąpił dwukrotny wzrost częstości występowania chorób atopowych (np. alergicznego nieżytu nosa, czy astmy), mimo że stężenia alergenów pozostały w tym czasie na podobnym poziomie. To niemożliwe, żeby doszło do zmian w strukturze genów odpowiedzialnych za rozwój alergii – zmieniło się środowisko, w którym żyjemy."

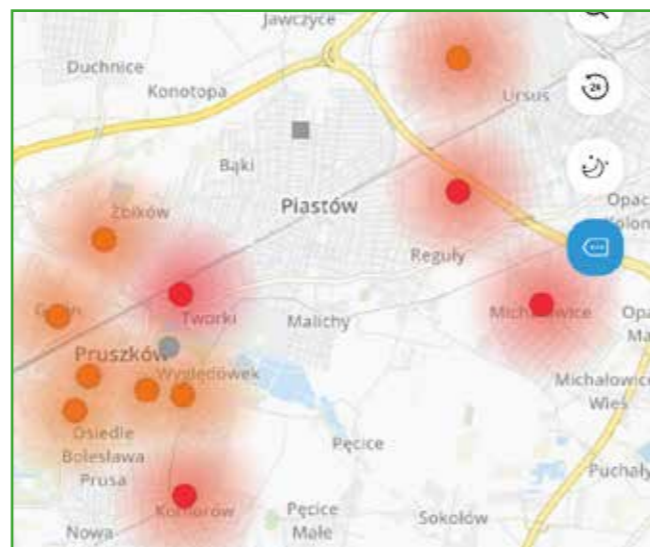
"To przewlekłe zapalenie stoi u podstawy takich objawów jak katar, kichanie, kaszel czy duszności. Z dekady na dekadę stężenia zanieczyszczeń powietrza pozostają nadal na bardzo wysokim poziomie, a alergolodzy notują znacznie zwiększoną zapadalność na choroby alergiczne." dr n. med. Piotr Dąbrowiecki /wiemczymoddycham.pl

Istnieje w Polsce ugruntowana świadomość, że zanieczyszczenie powietrza powoduje spalanie węgla i coraz bardziej powszechna motoryzacja o niskich standardach środowiskowych. Dopiero rosnące zainteresowanie społeczne kwestią smogu i powstawanie coraz gęstszej sieci pomiarowej uświadomiło nam, mieszkańcom osiedli, że również my przyczyniamy się do powstawania smogu spalając – czasem dla przyjemności a czasem z oszczędności drewno w kominkach.

Tematem spalania drewna kominkowego oraz innymi dylematami zajmiemy się w następnym numerze.

Sławomir Kubisa – SK

W artykule wykorzystano informacje pochodzące z portali: polskialarmsmogowy.pl oraz wiemczymoddycham.pl

Mapa jakości powietrza Airly - <https://airly.eu/map/pl>

CZAS WOLNY

■ Kulturalny karnawał

- 05.01.2019
Koncert Grodzkiej Orkiestry Rozrywkowej
Grodzisk, Miejskie Centrum Kultury
Spółdzielcza 9, 05-825 Grodzisk Mazowiecki

- 09.01.2019 19:00
Spektakl BETLEJEM POLSKIE
Otrębusy – Teatr Matecznik, Świerkowa 2

- 12.01.2019 18:00 (sobota)
- 13.01.2019 18:00 (niedziela)
Koncert Noworoczny Zespołu „Mazowsze”
Otrębusy – Teatr Matecznik, Świerkowa 2

- 13.01.2019 18:00 (niedziela)
27. Finał WOŚP
POMAGANIE JEST DZIECINNIE PROSTE

27 Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy odbędzie się 13 stycznia 2019 roku. Jego celem będzie zakup nowoczesnego sprzętu medycznego dla specjalistycznych szpitali dziecięcych.

Grodzisk, Miejskie Centrum Kultury
Nadarzyn, Nadarzyński Ośrodek Kultury
Piastów, Miejski Ośrodek Kultury
Brwinów, Gminny Ośrodek Kultury
- oraz w wielu szkołach w obu powiatach

- 14.01.2019 19:30 (poniedziałek)
Spektakl „Kłamstwo” – Grodzisk
Reżyser przedstawienia, Wojciech Malajkat, zdradza: „Przeraza nas to, jak można wygodnie żyć w związku, jednocześnie nie wiedząc nic o sobie nawzajem”.

- 19.01.2019 (sobota)
Wielka Gala Noworoczna – 12 Tenorów
Artyści wykonają w asyście Bielskiej Orkiestry Symfonicznej pod dyktando Maestra Woytki Mrozka największe światowe przeboje arii operowych, musicalowych oraz najpiękniejsze utwory z repertuaru Andrea Bocelli, Canadian Tenors, grupy Il Divo i szeroko rozumianej Pop-Kultury.
Grodzisk, Miejskie Centrum Kultury
Spółdzielcza 9, 05-825 Grodzisk Mazowiecki

- 19.01.2019 18.00
Spróbujmy jeszcze raz – spektakl komediowy M. F. Schisgala, obsada: Elżbieta Zajądłówna, Marek Siudym, głos dr Oliovskiego – Jan Kobuszewski, reżyseria: Marcin Stawiński
CKiLO, ul. Świerkowa 1, Bilety 40 zł

- 19.01.2019
- 20.01.2019
Dziadek do Orzechów – Młody Balet Polski
Otrębusy – Teatr Matecznik, Świerkowa 2

- 25.01.2019 19:00 Pruszków
Dwie połówki pomarańczy
Po raz pierwszy w Pruszkowie gwiazdorski spektakl teatralny, przeznaczony wyłącznie dla widzów dorosłych. Gwarantowane dwie godziny śmiechu i dobrej zabawy!
Pruszków (Mazowieckie) – Centrum Kultury i Sportu w Pruszkowie, Bohaterów Warszawy 4

- 26.01.2019
Valses de Vienne – Walce Wiedeńskie
Koncert Noworoczny w Otrębusach
Otrębusy – Teatr Matecznik, Świerkowa 2

- 26.01.2019 19:30 i 21:30
Program z Kobietą
Igor Kwiatkowski, Kabaret K2
Program z kobietą” to zestaw skeczów i scenek obyczajowych.
Michałowice, Sala Multimedialna UG

- 27.01.2019 12:30
Niedzielny Teatrzyk „Złote jajko”
W ostatnią niedzielę stycznia 27.01.2019r o godz. 12.30 w sali widowiskowej gościć będziemy teatr Igraszka z przedstawieniem „Złote jajko”.
Grodzisk, Miejskie Centrum Kultury
Spółdzielcza 9, 05-825 Grodzisk Mazowiecki

■ Gdzie na biegówki?

To prawda, w ostatnich latach śniegu na Mazowszu było jak na lekarstwo. Ale kto wie - może ta zima nas zaskoczy? Może sypnie któregoś dnia lub nocy porządnie, a potem lekki mróz chwyci na tydzień – wtedy trzeba być szybko gotowym: narty, buty, kije – i w las!

Każdy z nas, czekających na takie chwile ma swoje ulubione miejsca, zapewne blisko domu, z łatwym dostępem, gdzie pobiegać można na świeżym śniegu w krótszej lub dłuższej pętli.

Kiedy jednak na okolicznych drózkach pojawia się piasek, trzeba narty wrzucić do samochodu i podjechać do lasu. Sam tak właśnie robię i mam kilka miejsc w okolicy, które mogę polecić. Część I.

1/ Suchy Las – dostęp do Lasu Chlebowskiego.

Parkowanie przed lasem na szerokiej gruntowej ulicy Parkowej. Trasa 2 km drogą pożarową nr 5 do Paszkowa, możliwa pętla bocznymi drogami przez Uroczysko Chlebow.

2/ Komorów Wieś – dostęp do Lasu Komorowskiego

Parking przy cmentarzu lub przy ogródkach działkowych na ulicy Turystycznej. Trasa 1,5 km przedłużeniem ul. Turystycznej do Strzeniówki Kolonii, możliwe pętle – ścieżką nad Utratą lub przez las częściowo szlakiem czerwonym.

3/ Nowa Wieś – dostęp do lasu nad Zimną Wodą, wschód

Parking przy szkole podstawowej, ul. Rekreacyjna. Wyjątkowo piękna trasa pętli blisko 5 km prowadzi częściowo przez las a częściowo jego skrajem przez łąki nad Zimną Wodą. Szczególnie zimą ten pusty otwarty krajobraz przenosi daleko od miasta.

4/ Kanie – dostęp do lasu nad Zimną Wodą, zachód

Parkowanie na ulicy Turystycznej w lesie albo przy Szkole Jazdy Konnej PaTaTaj. Trasa 1 km przez las do granicy Otrębusów i Strzeniówki, możliwa pętla przez Polanę Zosin.

5/ Dębak – dostęp do Lasu Młochowskiego

Niewielki parking przy leśniczówce Dębak. Wielość tras bądź szerokimi drogami pożarowymi bądź zwykłymi duktami, tworzącymi gęstą siatkę.

6/ Podkowa Leśna – dostęp do Lasu Młochowskiego

Niewielkie miejsce postojowe przy ulicy B.Prusa. Wielość tras bądź szerokimi drogami pożarowymi bądź zwykłymi duktami, tworzącymi gęstą siatkę.

Sławomir Kubisa – SK

MIASTA i OGRODY

Biuletyn Stowarzyszenia „Wolność Wyboru”

Redaktor naczelny: Sławomir Kubisa

Wydawca: Stanisław Jezierski

Adres redakcji: 05-822 Milanówek, ul. Podwiejska 6

Autorzy

Grafiki: Paweł Radzimowski

Fotografie: Maciej Mankiewicz, Sławomir Kubisa, Wiki

Mapy: Sławomir Kubisa/OpenStreetMap/Leaflet/Mapbox